

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ» ТА «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	7
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ І ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ»	18
Тема 1.1. Туристична подорож як комплекс туристичних послуг	18
Тема 1.2. Виробники та споживачі у сфері туристичного обслуговування ...	27
Тема 1.3. Організація надання послуг туристичними фірмами	35
Тема 1.4. Організація надання послуг засобами розміщення туристів	44
Тема 1.5. Харчування в системі туристичного обслуговування	54
Тема 1.6. Організація транспортного обслуговування туристів	63
Тема 1.7. Організація розважальних послуг.....	71
Тема 1.8. Забезпечення якості надання туристичних послуг	79
<i>Термінологічний словник з дисципліни «Організація туристичних подорожей»</i>	87
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ І ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	115
Тема 2.1. Основи екскурсознавства та організації екскурсійної діяльності	115
Тема 2.2. Основні функції та ознаки екскурсії. Класифікація екскурсій ..	125
Тема 2.3. Технологія проектування та формування послуги «Екскурсія»	133
Тема 2.4. Методичне забезпечення надання екскурсійних послуг	143
Тема 2.5. Організаційно-технологічні вимоги щодо проведення екскурсій	153
Тема 2.6. Професійна майстерність та особистість екскурсовода	165
Тема 2.7. Основні поняття музеєзнавства. Екскурсійна діяльність в музеях.....	174
Тема 2.8. Сучасний стан та тенденції регіонального розвитку ринку екскурсійних послуг.....	184
<i>Термінологічний словник з дисципліни «Організація екскурсійної діяльності»</i>	196

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДороЖЕЙ» ТА «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	204
3.1. Загальні методичні рекомендації щодо виконання обов'язкових та вибіркового індивідуальних завдань	204
3.2. Індивідуальні завдання (обов'язкові) з дисципліни «Організація туристичних подорожей».....	205
3.3. Індивідуальні завдання (обов'язкові) з дисципліни «Організація екскурсійної діяльності»	212
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДороЖЕЙ» ТА «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	220
4.1. Оцінювання знань студентів у процесі поточної роботи	220
4.2. Підсумковий модульний контроль	221
4.3. Оцінювання знань студентів у процесі складання екзамену	227
4.4. Підсумкова оцінка студента з дисципліни.....	231
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДороЖЕЙ» І «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»	233
ДОДАТКИ	243

ПЕРЕДМОВА

Успішний соціально-економічний розвиток України можливий лише за наявності створення динамічної моделі національної економіки, яка враховує гармонічне сполучення різних галузей виробництва та обслуговування, однією з яких є сфера рекреації і туризму. Глобальні інтеграційні процеси, що відбуваються у світі, в національному та міжнародному туризмі, ринкові трансформації економіки та соціальної сфери мають бути як предметом вивчення і всебічного аналізу на практичних і семінарських заняттях у студентських групах, так і умовами щодо формування майбутніх фахівців з підприємницьким духом, яким необхідні ґрунтовні знання в царині сучасної організації сфери туристичних та екскурсійних послуг.

Навчальний посібник «Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності», розроблений відповідно до робочих програм дисциплін «Організація туристичних подорожей» і «Організація екскурсійної діяльності», дозволить доповнити загальну методику викладання даних дисциплін, систематизувати отримані знання з основних предметів щодо організації туристичного обслуговування, які входять до комплексу фахової підготовки бакалаврів за напрямом «Туризм».

Вивчення даних дисциплін передбачає формування у студентів системи базових знань з соціально-економічного моделювання сфери туристичного та екскурсійного обслуговування, розуміння сутності туристичної та екскурсійної послуги як складових сфери туристичної діяльності, набуття вмінь з використання сучасних методів надання туристичних послуг кожним із сегментів туристичної індустрії.

Метою навчального посібника є упорядкування проведення практичних і семінарських занять, самостійної роботи студентів, закріплення та систематизація теоретичних знань і практичних

навичок в процесі формування професійних компетенцій майбутнього фахівця сфери туристичних та екскурсійних послуг.

Даний посібник дозволить студентам глибше уявити собі сутність туристичних послуг та комплексний характер їх надання відповідними секторами туристичної індустрії: засобами розміщення, підприємствами ресторанного господарства, транспортними компаніями, розважальними закладами, туристичними фірмами тощо, а також дасть можливість оволодіти методикою та технікою екскурсійного обслуговування.

Посібник з «Організації туристичних подорожей та екскурсійної діяльності» містить: загальні методичні рекомендації до вивчення обох дисциплін, навчально-тематичні плани дисциплін, вказівки до вивчення конкретних тем із запитаннями для самоконтролю, комплекти тестів до кожної теми, вимоги щодо виконання обов'язкових та вибіркових індивідуальних завдань, порядок проведення підсумкового модульного контролю, критерії оцінювання знань студентів, список рекомендованих джерел інформації та термінологічний словник.

Навчальний посібник заснований на нормативно-правових актах чинного законодавства України, монографічних дослідженнях, матеріалах підручників і навчальних посібників з туризму відомих вітчизняних та зарубіжних авторів, періодичних виданнях з даної тематики.

У методичному плані посібник може бути використаний при проведенні контрольних замірів знань з навчальних модулів, заліків та екзаменів, виконанні індивідуальних завдань щодо самостійної роботи студентів. Такий навчальний посібник видається вперше у практиці підготовки фахівців за напрямом «Туризм» і розрахований на студентів та викладачів вищої школи, менеджерів та підприємців туристичного бізнесу.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ДИСЦИПЛІН «ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ» ТА «ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Першорядними завданнями дисциплін «Організація туристичних подорожей» та «Організація екскурсійної діяльності» є вивчення студентами основних понять загальної теорії туризмознавства, екскурсознавства та музеєзнавства, науково-методологічних засад та вимог українського законодавства щодо організації надання послуг у туристично-екскурсійній сфері. Мета дисциплін полягає в ознайомленні студентів зі структурою та специфікою туристичного споживання, визначенні головних сегментів сфери туристично-екскурсійних послуг, вивченні впливу різних факторів на якість туристичного обслуговування. У зв'язку з цим повне засвоєння навчального матеріалу даних дисциплін ґрунтується на застосуванні наступних форм:

- опрацювання лекційного матеріалу та науково-літературних джерел;
- підготовка студентів до практичних і семінарських занять;
- активна участь їх у проведенні практичних і семінарських занять;
- виконання обов'язкового індивідуального завдання з обраної теми;
- проходження підсумкового модульного контролю;
- виконання окремих видів вибіркового індивідуального завдань;
- складання екзамену.

Опрацювання лекційного матеріалу та літературних джерел.

Складання та вивчення конспекту лекції – перший етап самостійної роботи студента з опанування певної теми дисципліни. Студент повинен чітко усвідомити, що правильно складений конспект лекції – це короткий тезисний запис основних положень матеріалу, що вивчається. Конспект лекцій допомагає у раціональній підготовці до семінарських занять, контрольних робіт та екзамену, вказує напрямок

і обсяг подальшої роботи з літературними джерелами, статистичною інформацією, нормативно-правовими актами.

Підготовка до практичних і семінарських занять починається з опрацювання лекційного матеріалу. Студент повинен уважно вивчити теоретичні положення теми, ознайомитися з методикою проведення заняття, підготувати відповіді на контрольні запитання.

Семінарські заняття збагачують і закріплюють теоретичні знання студентів, розвиваючи їх творчу активність, допомагають у набутті практичних навичок роботи за предметом дисципліни, що забезпечує надання послуг високого рівня якості відповідно до вимог міжнародних та вітчизняних стандартів у підприємствах сфери туризму, висококваліфікованої розробки документів у галузі та подальшої наукової обґрунтованості напрямів розвитку туристичної галузі.

Самостійна робота студентів у процесі підготовки до семінарських занять – обов'язкова частина навчальної роботи, без якої успішне та якісне засвоєння навчального матеріалу є неможливим. Це свідчить про необхідність керування самостійною роботою студентів із боку викладача завдяки цілеспрямованим організаційним і контрольним заходам.

Викладач на наступній лекції рекомендує студентам основну і додаткову літературу, а також методичні рекомендації до самостійної роботи з навчального курсу. У методичних вказівках до кожної теми з дисциплін наведено перелік питань для теоретичної підготовки до заняття (розділи 1 і 2).

У випадку, коли студент не може самостійно розібратися у будь-якому питанні, він повинен отримати консультацію у викладача згідно з графіком проведення ІКР (індивідуально-консультативної роботи), що дозволить спрямувати роботу студента в потрібне русло, зробити її раціональною та ефективною.

Для засвоєння матеріалу курсу студент повинен приймати *активну участь у проведенні практичних і семінарських занять*. Структура кожного заняття включає тестування, фронтальне

опитування з ключових теоретичних питань, вирішення ситуаційних завдань, рецензування відповідей своїх одногрупників під час опитування, захист, обговорення та оцінювання індивідуальних завдань, підготовлених студентами самостійно у письмовій формі.

Виконання індивідуальних завдань віднесене до кола обов'язкових робіт з кожної дисципліни. Студенту потрібно вибрати тему та погодити з викладачем основні проблемні запитання, які треба висвітлити. У відповідних розділах (3.2 та 3.3) наведені методичні рекомендації щодо виконання індивідуальних завдань з обох дисциплін.

Виконання додаткових індивідуальних завдань віднесене до кола вибіркового робіт. Методичні рекомендації до виконання вибіркового індивідуальних завдань наведені у розділі 3.1.

Оцінювання знань студентів у процесі поточної роботи викладено у розділі 4. Порядок проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) у вигляді написання двох контрольних робіт знаходиться у підрозділі 4.2.

Головною формою контролю знань студентів із даних дисциплін є проведення *екзамену*, за результатами якого оцінюється систематичність вивчення лекційного матеріалу, ситуаційних задач, розглянутих на семінарських заняттях, а також проблемних питань, досліджених самостійно; робиться висновок про вміння студента логічно викладати їх сутність. Оцінювання знань студентів у процесі складання екзамену та розрахунок остаточного рейтингу студента з дисципліни містяться у розділах 4.3 та 4.4.

Основні терміни, якими повинні володіти студенти у рамках вивчення даних предметів, наведені у термінологічних словниках.

Навчально-тематичні плани дисциплін «Організація туристичних подорожей» та «Організація екскурсійної діяльності», плани проведення практичних і семінарських занять та карти самостійної роботи студента представлені у таблицях 1 – 6.